

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

Folyó eszt. october 1jétől december végéigjáró év negyedes előfizetést postán 3 fr. 30krral, Budapestre borítékalanul 's házhöz küldéssel 2 fr. 40krral testvér lapjaira elfogad a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyors. (Orvosi jelentések Nádor ő fenségének egészségi állapotáról; kinevezések, és előléptetések, halálozások; zágrábi horvát ujság; Bihar, Bereg, és Békés megyék közgyűlései; Pestm. rendkívüli közgyűlése; vesztprémi tudósítás; rövid közlések; paregyesület; budapesti napló.)

Amerika. (Taylor hadserge; az egy. statusok kormányának nézete a mexicói háború iránt.)

Anglia. (A Times O'Connellről; Irland és insége; e' miatti nyugtalanságok.)

Franciaország. (Kis lázongás Párisban; Montpensier hg tartásdjai, 's Luiza infanső jegyajándoka.)

Schweiz. (Nyugtalanságok Genfben)

Értesítő; dunavizállás.

Magyar- és Erdélyországi.

ORVOSI JELENTÉS Nádor ő cs. k. főhercegsége egészségi állapotáról.

XII. „Folyó hó 16ik és 17ike közötti éjen bekövetkezett nyugalmash egészségi állapota ő cs. kir. főhercegségének, az egész tegnapi napon át—legtöbb körjelenségek enyhültével—folyvást tartott; 's a magas beteg késő estig a körülményekhez képest jól 's vidorul érzé magát, ámbár a test erejének állapota még sok kívánni valót hagyott.

17ről 18ikra forduló éjen a különben nyugalmas álom, a gyógyszerkek működése által többször félbeszakított.

18án reggel ő cs. kir. fensége egészségi állapota a tegnapi reggel tapasztalattal majdnem egyenlő. Budán, octob. 18án 1846. — Reggeli 9 órakor. Stáhlly m. k., dr. Steinmassler m. k., dr. Würtler m. k.

XIII. „Folyó hó 16ról 17re járó éj folytán beállott nyugalmash állapota ő cs. kir. főhercegsége egészségének, az egész tegnapi napon át szakadatlanul folyvást tartott; — 's minthogy a magas beteg majdnem minden bajtól mentve maradt, állandóul vidor volt, 's az erők bár kis mértékben, de mégis legőrvendzetetőbb gyarapodást nyertek.

18ik és 19ike közötti éjen át ő cs. kir. fensége néhány félbeszakasztással jól aludt; ma reggel valamivel jobban érzi magát 's erőben észrevehetőleg gyarapodottnak találta. Budán, oct. 19kén 1846. Reggeli 9 órakor. —

Stáhlly m. k. dr. Steinmassler m. k. dr. Würtler m. k.

XIV. Ő cs. kir. főhercegségének tudtuladott egészségbeli javulása az epe orgánának beteges izgatottsága által tegnap délelőtt váratlanul megzavartatott, a mi ő fenségénél késő estig újra igen szenvedő állapotot idézett elő.

Este sikerült a körjelenségek enyhítése; mire ismét meglehetősen nyugalmas éj állott be.

Folyó hó 20án reggel ő cs. kir. főhercegsége egészségi állapota megnyugtató. Budán oct. 20kán 1846. Reggeli 9 órakor. Stáhlly m. k. Dr. Steinmassler m. k. Dr. Würtler m. k.

XV. Ő cs. 's ap. kir. főhercegségének tegnap reggel tapasztalt egészségbeli javulása az egész napon át folyvást tartott, minek vidorság 's az erőknek némi gyarapodása lón következője.

Jól töltött éj után ő cs. kir. fensége ma 21én reggel körülményekhez képest jól érzi magát. — Budán, oct. 21én 1847. reggeli 9 órakor. Stáhlly m. k. dr., Steinmassler m. k., dr. Würtler m. k.

Ő cs. 's ap. kir. felsége a kalocsai főkáptalanban megüresült kanonokságra Köröczy Miklós miskei plebánost, továbbá a szatmári káptalan tisztl. kanonokjává Varga István színye-váraljai plebánost érdemesíteni legkegy. méltóztatott.

A' nmltu magyar kir. helyt. tanács kebelbeli kiadó-hivatalánál néhai Frenreisz Vincze és Gatsay István halálával megüresült irodai hítes jegyzőségre Lajko János és Nagy Sándort, ezen hivatalnál járulnokokat; — járulnokjait hivatalra pedig Bohner Benedek és Hirt Jánost nevezte ki.

Moisfalvi Gyurcsányi Antal közel másfél évig tartó 's hasonlíthatlan szelidséggel túrt tüdővészti szenvedései után folyó hó 2kán Borsmegegyében keblezett Nagy-Sáro helységben erényes életének 37ik, boldog házasságának pedig 5ik évében a jobb életre költözött. Benne munkás 's i-parkodó polgár, egyeneslelkű barát, hó keblű rokon, gondos atya 's hó férj mult ki az élők sorából. Áldás poraira!

A' zágrábi horvát ujság, mely magát—hogy külső jelentősége nagyobb legyen, Szlavonia és Dalmát tartományokról is nevezi, legujabban azzal akarja magát pártja előtt nevezetessé tenni, hogy a tervezett nádori ünnepélyben a három horvátországi megye ne különösen, mint t. i. a' nm. helytartótanács egy eziránti intézvényében ezen törvényhatóságokat kormányilag meghívá, hanem öszszesen mint ország képviselje magát ad normam et formam diatarum.

Ez ellen, ha mint egyes ember véleményét vennénk, észrevételünk épen nem lenne; hanem mondanánk: legyen kinek kinek az ő hite szerint; de egészen másként a' dolog, midőn e' vélemény hangos indítványként lép föl egy politikai lapban, pedig olly lapban, mely organuma egy — magát nem a' legkedvezőbb színben mutató pártnak, 's mely homlokán címét viseli három olly nemzetnek, mely századokon át jóban roszban egyiránt osztozott velünk, melyet először ugyan a' fegyverjog, később pedig a' testvériszeretet, 's a' sors jótéteményei 's csapásibani egyenlő részesülés font velünk elválhatlan testté. Illy érdek lévén a' latban érintetlenül nem hagyhatunk semmi ollyast, mi ennek palástja alatt és ennek nevében néhány elbotlottak tul-buzgósága által helytelenül akár mondatik, akár csábítólag iratik. Mi ismerjük a' horvát nemzetet nemcsak nevérol, vagy egyeseinek külsejéről, hanem ismerjük őszinte jelleméről, polgári meggyőződéséről, ismerjük a' zöld asztaloknál: ugy: mind házi körök tüzhelyénél; tiszteljük gondolkodásmódját, szívesen méltányoljuk néha eltérő véleményét, ismerjük annak egész politikai életét, 's épen ezért kötelességünknek érezök a' főnebb irt indítvány ellen véleményünket elmondani ugy is mint magyar, 's ugy is mint őszinte barátja a' józan és becsületes horvátoknak.

A' Horvátszke Novine neveztek indítványának fő támpontjai az 1625: és 1723ki törvényeket idézi, következtetvén ezekből: hogy a' három egyesült tartomány minden közönséges gyülekezetek alkalmával Magyarországi irányában csak mint ország! egyesülten képviselheti magát. Az idézett törvényeket, sőt azokon kívül többeket — az érintett tartományra vonatkozókat megtekinttünk, de bennök a' Horvátszke Novine conclusumára nem csak hogy nem akadtunk, sőt a' törvény szavaival élve: „Similiter unus ex ablegatis regni Slavoniae inter magnates vocem habeat, reliquis ablegatis inter regnicolas solum locum et suffragium retinentibus“ azt mondatjuk, pedig minden politikai véletlen fallacia félelme nélkül, hogy Horvátország képviselői közül a' főrendek közt csak egy jelent ugyan meg ülés és szavazatképességgel, de a' reliqui ablegati alatt a' három megye külön képviselői értehetnek, minek lehetősége — ha a' rákosi királyválasztásokra visszaemlékezünk, mint teljes bizonyosságu tünik fel. Azonban legyen, hogy a' horvát megyék csak mint Horvátország képviselhetik magukat a' magyar országgyűlésen, de még innét ismét nem következtetheti azt, hogy ez állana olly jellemű országos ünnepélyek iránt is, melyet csupán őszinte tiszteladasi szándék, és nem törvényhozási cél gyűjt össze, valamint okszerűleg a' felhívott törvények nyomán nem róható meg ns Varasdmegyének 1840ki törekvése, midőn a' tartománygyűléstől kívánta: hogy a' sérelmek gyérítése, 's egyéb közigazgatási dolgok czélszerűbb, 's gyorsabb elintézése végett ezentul a' három horvát megye is a' magyar megyék módjára külön követek és utasításokkal képviselje magát a' magyar országgyűlésen; még pedig épen azon okból nem róható meg ezen törekvés, mely okból az előbb címzett lap azt, mint mellőzést a' horvát, szlavon és dalmát municipalis jogoknak roszalja. Azt mondja t. i. a' Novine, hogy ekép — elfogadattván az 1840ki varasdi törekvés (mitől azonban Varasd részéről ma már nem kell az illyreknek félniök) a' horvát megyék egy kategóriába tétetvén a' magyar megyékkel, kevesebbségök miatt azok közt elenyésznének; holott most a' horvát megyék votuma mint egy ország szava tekintetik, 's beleegyezés nélkül Horvátországot érdeklő semmi törvény sem alkothatnak.

No! ez hát a' Novine k fő argumentuma, mely miatt a' horvátmegyék külön meg ne jelenjenek a' magyar országgyűlésre; és így a' nádori ünnepélyre se. Vegyük a' dolog gyakorlati oldalát. Jelen országgyűlési viszonyink közt Horvátországnak van az alsó táblánál két követe, és egy szavazata; ha — mint maga a' Novine mondja — kü-

lön képviseltetvén a' magyarmegyékkel azonos kategóriába tétetnék, egy helyett három voksot kapna; 's mivel a' nyelv és a' fenálló politikai viszony őket szlavonai rokonaikhoz szorosabban fűzi, ezekkel egyesülve nyernének hat! érvényes szavat. Már kérdjük: hat szavazat mellett enyészhetik el egy országgyűlésen valamely vidék, vagy testület inkább, vagy egy e' legyen bár ezen egy mellé az ország név csatolva! Numeratio alkalmakor az egy csak egy marad; ellenben hol bizonyos dolog körül hat voks nyilatkozik, ott már méltán megállapodik az egész törvényhozó test, kivált ha a' tárgy ezen hatott közelebről érdekl. Ez tehát ama nagy ok, miért hogy a' horvát megyék külön meg ne jelenjenek Magyarhonban! Mi ugyan megvagyunk győződve, hogy ezt a' Novine maga sem magyarázná hátrányának, mert hiszen politikai előnyökről neki is van felfogása, mégis miért hozta fel épen ezt ijesztő akadályul, annak okát azonnal feltalálhatni, mihelyt kedve jó valakinek a' horváthoni agitatók néhányak által monopólisták titkaiba avatkozni. A' magyarországgyűlésen dolgok fordulnak elő, melyek a' horvát követeket, 's ezek által küldöiket sokban felvilágosítják, mikben ma tisztán látniok nem lehet. A' magyar keblek nyitott könyvként állván előtűk, azokból az érzelmekek legmagasztosbjait olvashatnak; megtanulnak itt: hogy a' magyar nem elnyomást, hanem törvényes polgári szabadságot, alkotványos önállóságot akar; ezért vérzett ezredeket óta, 's ezért küzd ma is ernyedetlenül. E' tudomás természetesen kijózanulást, ez ismét megtérést, bünbánatot eszközölne, mi persze hogy némelyeknek a' Száván innen és Drávan túl nem lenne inyökre, 's ezért lépnek föl praeventiv indítványokkal, melyek körül csak az a' legnagyobb hiba, hogy olyanok czime, és nevében tétetnek, kik azon értelemben nincsenek.

Mi tovább magát a' czélba vett ünnepélyt illeti, ez iránt a' „zagrebszke Novine“ úgy vélekedik, miszerint a' horvátmegyék külön képvisellett Budára már csak azért sem mehetnek, mert ugymond — a' mult évi october 14éntartott tartomány-gyűlésen az határozatott el, hogy nádor ő fenségének félszázados ünnepe Horvátország részéről generaliter tartassék meg. Jól van, mi is azt tartjuk, hogy ha valami jót, üdvöst valamely megye, vagy tartomány egyszer határozott, azt máskor ne változtassa, ezt kívánja a' törvényhatósági hitelesség, és ezt a' férfias következetesség. Azonban legyen szabad e' helyütt igen szérnyen kérdenünk: kik hozák ama határozatot, 's kik állapodtak meg abban? Tudomásunk szerint ott sem nemes Zágrábmegye, sem a' türmezei kerület képviselve nem volt, ezek pedig törvényes kiegészítő részei a' horvát tartománygyűlésnek, ugy annyira; hogy a' törvény megkívánta hatóságok öszszes jelenléte nélkül nem is kezdhetni tanácskozást, annál kevésbé határozatot állapítani meg valamely tárgyban. Zágrábmegye fele részét teszi — sőt ha jól számolunk, még többet fele részénél Horvátországnak, és Zágrábmegye alkotványhú kívánatai mégis mellőztettek a' tartománygyűlésen 'stb. Urak! azon határozattól, melyre önök olly nyargalózza hivatkoznak, még hiányzik az országos beleegyezés, a' királyi szentesítés; 's önök mégis kényszerítő erőt fürkésznek. Jobb lesz hallgatni 's e' helyett inkább a' Hármaskönyv III. része 2dik czímének 2, 5, és 6dik §§-ról elmélkedni, melyben mondatik: hogy „Croatia licet in homagiis, birsagiis, et terminis discrepet ab Hungaria, statuta tamen contra decreta generalia condere non potest. Ezen szavak igen világosak.

Ezeket lehető nyugodtan elmondván, engedjenek a' Száva és Dráva mellékiek még sziveikben helyet pár őszinte komoly szónak. Ötven esztendeje, mióta fenséges nádorunk e' magas állásból igazgatja országunkat, osztatlan bizalmát, elolthatlan szeretetét bírja ő a' magyar nemzetnek, és bírja a' horvát nemzetét is. Ötven év uraim egy ember életében szép idő, 's ha hozzá vesszük, hogy ezen ötven év köztünk, hazánkban, főbb hivatalaink egyik legfárasztóbbikának élén töltetett, közepette harc és háborúknak 's később azon időben, midőn az országot átalakító főbb kérdések az izgatottságig foglalák el a' nemzet eszelekvő erejét: lehetetlen, hogy ezen érdemek félszázados ünnepén minden pártok, 's vélemény ágazatok egygyé ne olvadjanak, 's mint egy compact — egyetértő egész mutassa be hálaládozatát uristenének. Ez alkalommal megleend czáfolva a' rólunk és fajunkról szóló hisztória is, mely a' magyart mindig, és mindenben egyenletlenek, hábor-

gónak, 's visszavonónak festi. Ezen ohajtott ünnep elfelejteti velünk a pártnézeteket, el az ellenvéleményt; mint emberek jövőnk össze, hogy mint polgárok széledhessünk el, kik megadák adójukat lelkök hálájának. Horvátok! önkön a' sor tettel mutatni meg, hogy politikai mozgalmik nem fogások, melyekből a' magyarországhoz nyolcz százados kapocs szétörése céloztatik, se nem éjszakhosi hajlam, hanem az egy haza javáért külön nézetek melletti becsületes küzdelem, olyan, mely a' hontvédő vaskaru ósók utódihoz méltó. Ezt önk soha inkább nem bizonyíthatják be, mint most; valamint azt sem, hogy önk lelkébe nem megörögzött antipathia fészkelé be magát, miként mondatik, hanem csupán elkülönbség az, mely pillanatra megosztal bennünket, hogy a' kenyértörésnél a' bizodalmas együttartás annál szívélyesebb legyen. †

Pestmegye rendkívüli közgyűlése folyó hó 19én nyitott meg főispánhelyettesi elnöklet alatt. A' rr. számosan, valamint az intelligens hallgatóság is lehető mennyiségben sereglettek össze. Tárgyát ezen rendkívüli közgyűlésnek a' nádori ünnepély tárgyában leérkezett kétrédbeli rendelvény tevő, mindenek előtt tehát ezen rendelvények, 's az ünnepély részletes szertartásai körül tett javaslatok és határozatok olvastának: miknek bevégeztetésükkel E. S. th. indítványozá: hogy azon szeretet és ragaszkodásnál fogva, mellyel a' rr. Nádor ó fenségéhez szakadatlanul vannak, most, midőn ó fensége szenved, 's hogy létéről a' naponként megjelenő orvosi jelentésekkel kielégítőt nem tudhatni, e' közgyűlésből küldöttséget neveznének a' rr. ó fenségéhez járulandót, hogy egészségéről kimerítő tudósítással vigasztaltatnának meg. Ezen indítványt a' főispánhelyettes ellenzé, minthogy a' küldöttség úgy sem bocsáthatatik a' magas beteg ágyához. Azonban a' rr. többsége E. S. th. indítványt pártolá, melly K. I. n. v. radi kanonok 's hittudományi tanár javaslatára mégis oda módosított: hogy a' küldöttség ó fensége betegágyához nem bocsáthatván, az egyenesen főherczeg István ó fenségénél jelennek meg, tőle tudakozandó meg a' rr. nevében fensége atya egészségi állapotát. A' többség e' javaslat mellett megállapodván, főispán helyettes ur kinevezé a' küldöttséget következő tagokból: Szentkirályi Móríc első, Nyáry Pál másod-alispánok, gr. Ráday Gedeon, gr. Teleki László, Döbrentey Gábor kir. tanácsos, Körmöczy Imre, S. th. Zlinszky közp. főszolgabíró, Balla András főjegyző, Egressy t. főügyész és Hegyesy P. k. ügyvéd; kik is eljárán megbízatásukban, Szentkirályi Móríc első alispán mint küldöttségi elnök által jelenték a' rendeknek: miszerint elérkezvén a' nádori lakba István főherczeg eleibe leendő bocsáttatásukat kieszközöltetni kérték; mire olly értesítést vettek: hogy valamint a' fenséges főherczegné szívesen fogadná a' küldöttséget, ha fenséges férje iránti kötelessége jelenleg el nem tartoztatná; — úgy István ó cs. k. fensége is fiui kötelességeinek teljesítése által ellevén foglalva, a' küldöttséget el nem fogadhatja; hanem fenséges Károly ó cs. k. főherczegsége jelenleg Budán levén, fogja a' küldöttséget fogadni. Ennek következtében bevezetettek Károly ó cs. k. főherczegségéhez, ki a' karoknak és rr. nek fenséges testvére a' Nádor személye iránt ez uttal is tanúsított hű ragaszkodásuk nyilvánításán érzett örömet, és azt, hogy ezen tisztelet és ragaszkodás előtte felejtethetetlen leendő, kinyilatkoztatta; e' közben bejött István ó főherczegsége is, és mind ketten értesítették a' küldöttséget, a' fenséges beteg állapotának már határozottan jobbra lett változásáról 's arról is, hogy naponkénti javuláshoz biztos reménység van. István ó főherczegsége végére kinyilatkoztatta azon lekötözöttségét, mellyel viseltetik a' karoknak és rr. nek fenséges atya személye iránt ez uttal is tanúsított hű ragaszkodásuk és tisztelettel teljes szeretetükért.

Ezen jelentésen a' rr. szívesen nyugodván meg ártértek az ünnepély részleteire. Pestmegye a' nádori ünnepélyt két szempontból akarja megtartani; először úgy, mint megye főispánja irányában, 's ezen célból választványt nevezett ki, melly a' korábbi határozat nyomán nov. 5ére tudósítást teendő, ha vajjon nádor ó cs. kir. fensége azon alkalommal a' budai országos teremben megtarthatja é a' megyei közgyűlést, mellyen mint nádor örökös főispán a' rr. részéről üdvözölthessék? 's ha ekkor nem, tehát a' választvány ebeli megbízatása a' szükséges időhatárig meghagyatik. Másodsor pedig Pestmegye részesülni fog a' nádori országos ünnepélyben is, úgy, mint egyik törvényhatósága az országnak, 's ezen célból főispánhelyettes mintegy 70 egynehány tagot nevezett ki a' megyének nevezett ünnepélyeni képviselőiül. E' névsorozatból néhány kedvelteink névhiányát fájdalommal nélkülözök. A' jegyzőkönyv hitelesítése után a' gyűlés eloszlott. †

Biharmegyének septemb. 25én folytatva tartott közgyűlésén olvasatott azon helytartótanácsi intézvény, melly miután a' carloviczi érseknek a' görög nem e-

gyesülteket illető isméretes intézvény rögtönzött kihirdetését roszszalja, oda utastja a' megyét, hogy a' g. n. egyesült vallásra csoportos áttérés eseteit akkor, midőn az illyen áttérések még csak szándékban vagynak, terjeszse föl. — Hoszsú vitakozások után a' rendek végzésileg kijelenték, mikint ezen intézvényt, valamint a' martius havában kiadottat sem fogadhatják el, sőt az ezekben rejlt törvényesrelemeket feljegyzvén, orvoslás eszközlése céljából országgyűlési követi utasításukba beigtalják, hozzá tevén: mikint az elvileg ezuttal is örömmel fogadott kormányi szándéknak törvénybe igtatásához szíves készséggel járulandának. — Ezen napi tanácskozások alatt nevezetes volt egy párbeszéd, — inkább párkialtozásnak nevezhetném — melly főisp. helyettes és a' decembri napok egyik hőse D. közt folytatott.

Az első aljegyzői megürült hivatalra, a' főisp. helyettes az ajánlottak közül ifj. Fényes József urat nevezte ki. —

Békésmegye. E' megyéből a' közelebbi postán kétrédbeli levelet vettünk; érdekességök, 's velős tartalmuknál fogva sietünk jelen számunkban azokat — mennyire a' körülmények engedik, tisztelt olvasóinknak adni a' következőkben:

☉ Folyó hónap 5kén a' békésmegyei közgyűlést elnökölő alispán a' megye állapotáról értesítő beszéddel nyitá meg. Mindenek előtt a' legközelebbi sept. 24kén elhunyt S i m a y K a j e t á n t. bíró felett, ki e' megyét folytonosan 36 évig, 's ernyedetlen buzgalommal szolgálta, ejtvén néhány méltányló szót, ennek folytán a' rr. közakarattal elhatározák Simay érdemeit jegyzőkönyvileg is tudatni az utókorral. Megértettük az alispáni beszédből, mikép Békés v. megyében éhségtől, vagy attól, hogy a' szántóföldek végtelenül maradjanak, kivéve Sz.-András helységet, nem félhetni ugyan, de tartani lehet attól, hogy az uralkodó's még mindég növekedő drágaság, a' személy- 's vagyonsátor-ságot, az eddiginél még nagyobb mértékben fogja veszélyeztetni. Már most is annyi rabja van Békés v. megyének, (155) a' mennyi 1808tól kezdve általa tett összevetések szerint, ezen időszakban soha sem volt. Lopások, házbetörések, sőt erőszakos rablások, kivált a' pusztáktól leginkább övezett T. Komlós és Orosháza helységeiben szinte mindennapiak, 's Komlós közelében a' vásárhelyi pusztán mult hó 22kén egy csongrádmegyei biztos legényével illy latrok által öszszelövdözve áldozatul estenek, 's méltán félhetni, hogy ezen 's egyéb szomszéd megyei, hol rögtön itéltő bíróság működik — gonosztevők határainkba vonulnak, 's elmeri mondani, hogy ezek ellen a' v. megye rendelkezése alatt levő mostani erő elégtelen. — A' rabok nagy száma alkalmul szolgált jelentő első alispánnak a' börtönökre hívni fel a' rr. figyelmét, mellyekben a' rabok már most is olly tömve vannak, hogy typhus carceralistól méltán tarthatni. Ennek folytán csakugyan egy választvány küldetett ki, javaslatot teendő, mikép lehetne e' bajon rögtön segíteni? Megértettük az alispáni előterjesztésből, hogy e' megyének 28 *) középülete ez idén mind kijavították, 's ezekre 3 esztendeig hihetőleg nem leendő költség. Hogy a' törvényszéken minden ítéletre megérett perek el vannak látva. Érdeklő hallottuk, milly szorgalommal végeztettek ez idén a' közmunkák, 's milly temérdek munka vitetett véghez — az adózók erejével! Különösen kiemélte pedig elnöklő alispán ur, milly jótékony hatása van e' tekintetben is a' szabad földnek, az adózó által tisztán felfogott önérdéknek, például felhozá a' magát megváltott Csaba és az uraságitól elkülönölt legelővel bíró Békés városokat, mellyek tudván, hogy a' mit tesznek, magukért teszik, a' törvényes tartozáson felül is önkéntesen dolgoztak 's bámulandó munkát vittek véghez, határaikat az árvizektől megóvándók. Dicsőrelel említették a' gyulai nemesek is, mint a' kik a' közmunkában önszántukból szinte részt vettek. **) A' megyei kórházban eddig 35 beteg nyert ápolást, 's mint a' gyűlés 3dik napján (első nap mindég népesebb levén a' gyűlés, az illy nemes tettek, ha csak buzditó példa miatt is, tán megérdemlenék akkor kihirdettni) értesültünk: ezen üdvös intézetre gróf Trautmansdorf 1000 p. frtot alapított. Végre örömmel hallottuk az alispáni előterjesztésből, mikép Körös Ladányon a' földesuraság kegyességének hozzájárultával még ez évben takarékmagtár jöved létre. Ezek után a' gyűlés rendes tárgyait a' törvén árt; mindenek előtt nádor ó fensége felszázados hivataloskodásának novemb. 5kén megünnepelésére ***) fényes küldöttség nevezetett.

*) Békés v. megyének ez előtt még több középülete is volt, mellyek közül egy pár már eladatott — vajjon nem volna e' czél szerű, a' nem okvetetlenül szükséges hátralevőket is lassankint eladni, 's inkább az így bejövő töké kamatját lakbérül fizetni a' tisztviselőknék? Így legalább a' sok igazítási kiadások kíméltetnének meg. Lev.

**) Vajjon az urodatmal is kell e' itt értenünk? Lev.
***) Melly fájdalom! nádorunk közéjött egészségbeli gyengélkedése miatt bizonytalan időre elhalasztatott. De a' népek istene meghallgatandja a' magyar nemzet könyörgé-

A' g. n. e. metropolita eljárását roszalló 's a' g. n. egyesültekhez áttérésről ez előtt kiadott intézvényt részint magyarázó, részint módosító, 's a' g. n. e. papokra csábítás eseteiben fenytéket rendelő k. intézvényre, számosabb felszólalások után, — mellyek közt egy g. n. e. tisztelendő urnak szónoklata a' r. kath. clerusnak tett bókjaival, 's csábítás eseteiben a' g. egyesültek papjaira is viszonsosság elvélől fenytéket igénylő kívánatával tünt ki, — egyhangulag felírást határoztak a' rr., kijelentendők aggodalmukat, hogy ezen egyedül csak törvényhozás útján elintézhető tárgyban, melly a' mult országgyűlésen is csak kegyelmes leirat nem érkezése miatt nem igtatthatott törvénybe, a' kormány most egyoldalul akar intézkedni; egyébiránt a' jövő országgyűlésen Békés m. rr. e' tárgyban törvényt hozatni sürgetendnek, — 's végre a' mennyiben ezen intézvény által a' rr. nek a' feletti örökös és intézkedés hagyat meg, nehogy a' g. n. e. papok csábítsanak, 's ha csapattos átmenetek kísértenének meg, ezek okainak vizsgálatára 's az illyen átmenetek függésben tartása mellett előleges feljelentésre utasítatnak, e' részben kijelentik a' rr., mikép szorosan az 1844: 3ik t. cz. értelméhez ragaszkodnak, 's ha az áttérésre való csábítgatások következtében kicsapongások történnének, azon esetben municipális jogaik 's kötelességeikhez képest fognak rendelkezni.

A' Verőczemegyétől latin szerkezetű levelek elfogadását meghagyó intézvény felett gr. A. így okoskodott: Mi ugyan meg vagyunk győződve, hogy melletünk szól a' törvény, 's hogy a' törvényt akkor teljesítjük, midőn Verőczétől a' diák levelet el nem fogadjuk, de a' kormány is azt hiszi, hogy az illy levelek elfogadását törvény értelmében parancsolhatja; mithogy pedig erőteljes kormányt kell kívánunk, teljesítsük a' mit rendel. O. kir. fisc. ur okoskodását nem valánk szerencsések felfogni, 's miután e' két szónokon kívül senki sem pártolá az intézvényt, Verőczének későbbben előkerült diák levelet e' gyűlésből is visszaküldötték.

Az orosházi urbért rendező per, miután már egyszer legfelsőbb helyen is jóváhagyva leérkezett 's végrehajtása is megkezdett, most ujlag rendeltetik legfelsőbb helyre felküldetni. A' per ugyan, az urodatmal sem kívánván azt akadályozni, fel fog még egyszer küldetni, de egy uttal felírást is intéznek a' rr. ó fenségéhez ez eljárás feletti aggodalmukat kijelentendők; — 's a' tárgy az országgyűlési tárgyakkal foglalkodó választványhoz is utasítva lón.

A' nmlgu helytartóság egy kétegyházi lakost, ki állítólag több hamis 10es bankjegyet kiadott, megdorgáltatni; egy másik intézvényben pedig két orosházi lakost, kik állítólag egy 50es hamis bankjegyet késértének meg elkölteni, közkereset alá vétetni rendelő: a' rr. ben ezen intézvények méltó aggodalmat átmasztottak, annyival inkább, hogy az első esetben a' tisztelt kormányzék egyenesen ítéletet mond, ennél fogva mind a' két esetre nézve közzvizsgálatot rendeltek, annak nyomán majdan intézkendendők.

Szabolcsnak az administrator törv. székesi elnöködését tárgyzó levele egész kiterjedésében pártolattik. Ez alkalommal O. Zs. t. bíró az egész administratori rendszer ellen kívánta kimondatni a' roszalást, a' rr. azonban, miután az egész rendszer előttők tisztán nem isméretes, az indítványt mellőzték, fentartván maguknak, hogy mindannyiszor, a' midőn ezen rendszer egyes törvénytelen tettekben nyilvánul, ezek ellen felszólalnak.

A' pesti levél használás végett az országgyűlési tárgyakkal foglalkozó választványhoz tétett által

Szabolcs v. megye Geszten Jós. rablóval leendő szembesítés végett, miután ugymond annak 's büntársainak ide küldetése költséges lenne, Békés v. megyét felszólítja, 6 személynek köztük egy gazdatisztnak Szabolcsba küldése iránt. Békés v. megye azt hiszi, hogy 6 ember elküldése még több költségbe kerülne mint 3 vagy 4é, 's méltányosabbnak tartja, hogy az elismert gonosztevők, kiknél azonnál mint raboknál az idővesztés tekintetbe sem jön, sem hogy ártatlan tanuk hurczoltassanak; azért felszólítandja Szabolcsot, méltóztassék úgy intézkedni, hogy a' szembesítés itt történhessék, melly esetben szívesen ajánlja segédkezét. Hogy az illyes levelezések által az igazság-kiszolgáltatás nem nagyon siettetik, világos; és mi felsohajtnánk: büntető törvénykönyv, jöjjon el a' te országod'sat.

Geszten József szomszédtságában legillőbb helyen lesz megemlíteni, mikép a' nmlgu helytartóság által néhány példányban megküldettek meggyének a' statariális szabályok — diák nyelven. A' rr. pedig meg nem fogván, mikép történhetik ez 2 esztendővel az 1844: 2d. t. cz. szentesítése után, azokat a' tisztelt kormányzéknek visszaküldeni határozták.

Geszten József szomszédtságában legillőbb helyen lesz megemlíteni, mikép a' nmlgu helytartóság által néhány példányban megküldettek meggyének a' statariális szabályok — diák nyelven. A' rr. pedig meg nem fogván, mikép történhetik ez 2 esztendővel az 1844: 2d. t. cz. szentesítése után, azokat a' tisztelt kormányzéknek visszaküldeni határozták.

Némely vegyes házasságból származott gyermekeknek a r. cath. vallásban leendő nevelése iránt, mint b. W. B. megjegyzi. de stylo' érkezett k. intézvényre, a' rr. „de stylo' határozzák, mikép ebben semmi tetleges részt nem vesznek.

Krasznának levele, — mellyben az panaszosan adja elő: miképen — mután a' magyar országgyűlésen meg nem jelenése miatt a' kir. ügynök felperessége mellett perbe idéztetett 's elmarasztatott, most ismét az erdélyi országgyűlésre hivaték meg, elkeseredve panasolván, 10 év óta kétséges állásának szomorú következeit: köz részvétre talált 's újabb felírásra szolgáltatott anyagot, kötelességüknek tartván a' rr. minden alkalommal újra és ismét sürgetni, hogy a' 10 év óta meghozott törvény végre is hajtasák.

Vas vármegyének a' koldus német bevándorlók, 's azok erdélyi Mojzese ellen írt körlevele folytán, e' megyének ree' a' felírás részint már elkészettek, részint czélra nem vezetők találván, hasonló esetek ellen csak egy jó incolatusi törvényben látnak háritót, 's illy nézethől a' vasi levelet áttevék az országgyűlési választványhoz.

A' pénztárnoki jelentések nyomán előfordult, hogy a' nemesi pénztár a' házi pénztárból évek előtt kölcsönzött summából még most is mintegy 300 p.ftal tartozik, többen mai napig sem fizetvén meg illetvényeiket. Legtöbbbet van tartozásban a' gy... i urodalom gazdag birtokosa W. S. — A' főügyész ezek be nem hajtásáért mentegetőzött ugyan, azonban az elnök nyíltan kimondá, mikép mind azt, mit az illető adások megidőztethetésére tudnia kellett, már 3 év előtt tudhatá, 's felelet terhe alatt (tudomásul vettük) utasított, hogy jövő gyűlésig minden adós meg legyen idézve.

Urodalmaink iparkodnak a' szabályozás és tagosítással, e' gyűlés 3ik napján 4 urodalom folyamodott hitelesítő küldöttségért.

Ugyancsak a' 3ik napon a' tek. rr. olly nagylelkűséggel ajánlották meg egy pár hivatalnokainak a' nagyobb szálláspénzt, mintha csak saját zsebükből történt volna.

És most hosszúra terjedt tudósításomat azon általános megjegyzéssel zárom be: mikép a' dolgok menete ezen gyűlésen megnyugtató volt, 's hogy folytonosan ilyen legyen, egyedül a' t. rr. től függ, de ha ezt ohajlják, méltóztassanak azok is, kik most nem valának láthatók, megjeleni, a' megjelentek pedig ne méltóztassanak a' gyűlés 2d. legfeljebb 3d. napján széljel oszlani.

Jövő közgyűlésünk decemb. 14kén veszi kezdetét.

Békesből. Gyula, octob. 12. — E' megye — mult juliusi tisztválasztása után, mellyről legkivált e' lapba érdekes adatokat írtak, — a' nagy közönség figyelmét nem kis mértékben magára voná, 's méltán márcsak azon körülményénél fogva is, minthogy itt a' teljesen ellenzék RR. a' tisztí hivatalok betöltésénél némely személyes nézetekben megoszolván, két nevezetes pártra látszanak oszolni, mindamellett: hogy a' közérdekű ügyekben egyformán áldoznak a' közjó oltárán. Figyelemmel kell kísérnünk tehát a' megosztást gerjesztő néprédekű viták kifejlését, mint a' melly fénypontnál e' megye diszes állását kivívá.

Folyó hó 5kén az évnegyedes gyűlésre szép számmal gyűltek össze a' RR. 's figyelemmel hallgaták elnököl első alispán Szobathelyi Antalnak e' megye jelen állapotáról tett jelentését, mellynek elején azonnal fájdalmas érzéssel vevé a' közönség ama már tudva levő gyászhirot, hogy e' megyében harminczhat évig minden hivatalokat diszesen viselt ellenzéki ősz bajnok S i m a y Kajetán rögtön meghalálozott. — Emlékét szívünkben hordozzuk, érdemei pedig méltánylólag a' jegyzőkönyvben feljegyezték, annak, ki a' nép felemelésénél olly híven küzdött. — Béke poraira! Egészségi állapota e' megyének, a' veszes levegőjü nyári idősak daczára is kedvező volt, 's a' dög egyedül csak az apró jóságot üldözte 'stb.; de annál sajnósabb a' nép morális tekintetben aljasodása. — A' beköszönendő tél a' szegény népet nagy éhséggel fenyegetvén, ezért kivált a' pusztasági tájakon, valamint másutt is, a' rablások, gyilkolások 's tolvajlások csaknem napi renden vannak. 'S e' miatt ezen sajnós körülmény a' milly figyelmet érdemlő, ép olly hathatós gátlási eszközök létesítését igényli. E' jelentés szerint a' megyei tömlöczök soha olly telvék nem valának, mint épen most. Jelenen 155en hordják a' megyei rabvasat, és a' tömlöczök undorítólag rosak 'stb. — A' közmunkák róli jelentésben kiemeltetett a' gyulai nemesség, melly önkényes készséggel részesült e' teherben. Tovább a' szarvasi kerület e' tekintetben több ezer napszámot önkény (?) előlegezett. — Kőrös L a d á n y b a n takarékmagtár alapított 'stb.

* A' mult rendkívüli közgyűlésen a' közmunkák előlegezését egy ifju ellenzéki tag a' jelen körülményekben rosszalván, egyenes kifejezéséért alig menekült meg az actiótól. Egyébkint határozatott: hogy a' „közmunkákat előlegezni kell“ — s innen azon körözött parancs, melly szerint

Ezután tisztelt nádorunk ó fensége félszázados ünnepejére, főispánunk elnöke alatt 12 tagból álló küldöttség neveztetett ki. — A' scontro nagyon rövid volt, hála istennek! — Egy felsőbb helyről érkezett intézvény, melly néhány gyermeknek kathol. vallásbani neveltetését, 's kath. templomba való járatást parancsolja, — ingerült kifakadásokra szolgáltatott alkalmat. Ez ügyben a' régi megyei határozat erősített meg, melly szerint a' RR. erőszakolt vallást terjesztési nem akarván, semmiféle vallási vizskodást gerjesztő tárgyakba bocsátkozni nem fognak. Ez e' megyének felállított elve, — ennél fogva az intézvényre nem felelünk. — A' legelő-szabályozási orosházi perben, mután az már minden forumon átment, 's a' végrehajtás tetleg megis kezdetett, a' község folyamodása következtében a' végrehajtás megszakittatni, 's a' per ujlag ó felséghez felküldetni rendeltetik. Minthogy az executio tavaszig nem folytathatik, a' pert felküldjük, 's az ekint megzavart igazságkiszolgáltatási körülmény, a' sérelemek nagy lapjára iratott, 's az országgyűlési utasításokkal foglalkodó választvány figyelmébe ajánlatott. — Két rendbeli felsőbb intézvény szerint két egyed, minthogy hamis bankjegyek találtak nálók, bár azokkal élni nem is szándékoztak, criminalis perbe fogatni —; egy, hamis bankjegyekkel élő egyed pedig „törvényszékieleg megdorgáltatni“ rendeltetik.

A' törvényhatósági levelezések között legelő merült fel P e s t n e k horvát-illyrek dolgában kelt panaszos levele. Ugyanazon elvnel fogva, még azon szavakkal is sérelmül jegyeztük fel a' történeteket. — Szabolcsnak levelét, hogy a' főispánok a' tszékeken ne elnökösödjenek — pártoljuk. Ha a' tszékeken nem a' nemzet választottai ülnek az elnöki székekben, a' szabadság hátralép, ez pedig nemzeti sérelem. — V e r ő c z é n e k latin levelét felbontatlanul hazaküldtük. — K r a s z n á t e P o z s o n y t, az erdélyi részeknek évek óta sürgetett reincorporatiója tárgyában — hathatósan pártoljuk; V a s m e g y é n e k feljajdulását a' vándorló szászok iránt magunkévá is tettük, 's e' részben „bevándorlási törvény“ alkotását az országgyűlésen sürgetendjük. — Sz. k. S z e b e n városát a' tüzelem ujlag felemésztvén, a' szenvedőknek könyörödományt nyújtunk. — Jövő közgyűlésünk decemb. 14kén fog kezdődni. Törvényszékeink pedig nov. 16án állnak be. — A' marhahas ára 11 krajczár.

Beregmezei közgyűlés. E' megyében csak első nap van gyűlés, kivált épen most, midőn egy kis választást is kelle tenni, szépszámban összegyűltek a' RR. Kölcsönös üdvözlések után a' kisgyűlések jegyzőkönyvei hitelesítették meg. Elnök ő exja Sztankó János megyénk főorvosa elhunytát részvétellel adván elő, felhívá a' Rendeket orvosválasztásra. Fájdalommal vevék a' rendek e' szomorú tudósítást, azért is Lang F. másod orvost közfelkiáltással fő orvosnak választák meg. Bemutatott 's felolvastott Schönborn Károly gr. örökös főispán diplomája és saját levele, örömmel 's éljennel fogadtatott. — Szönyegre jött a' husár leletti próba jelentés m. alispán ur részéről, 's megbukott, mert a' kövér marha drága volt 's maradt a' husára 10 kron. — Szabolcs megye levele a' helyettes kormányzók törvényszékeken leendő elnöklése tárgyában tett határoz. közli. F. G. a' közjó és hazaiügy pártolása tekintetből országgyűlésen lehető orvoslásra szavaz, de sérelmet nem lát. E. T. sérelmet lát 's ennél fogva gravámenek közé sorozza. R. az 1723: 56d. cikkre nézve sérelmet lát a' helyettes kormányzók egy oldalu rendezésében, annyival inkább a' bírói testületek feletti elnökségben, annál inkább, mivel ez még e' megyében nem gyakoroltatott. Tekintve a' megyét politikai és bírói oldalról, fejtegeti annak gyakorolt és gyakorolható jogkörét és sérelemre szavaz. K. K. szinte sérelmet lát. Határozat: követi utasítás: jövő országgyűlésen a' bírói hatóság választassék el a' közigazgatásitól, 's alapítsák 's koordináltassák a' törvényszék. Mind ezek ellenére a' szabolcsi levél még is csak tudomásul vétetett. Nm. Vay Miklós köszönetet ír a' legközelebbi lengyel mozgalom alkalmakor e' megye részéről mutatott erélyes örködésért kérvén egyszersmind; a' haza és fejdelem iránt ezután teendő hű szolgálatra. tudomásul vétetett. Megyei béleletünk felől számos szolgabírói jelentés került föl, mellyre a' scontro igen nagy hatást tón. Azonban elsorolni fölösleges. Ide melleklem e' baráti levelet is, felföldünk ismertetésül.

Munkács. Láttál é örömet, láttál é ünnepet egy elhagyott néptül, láttál é ezernyi apróbb csoportban imát rebegő embereket isten széke előtt, szóval láttál é népet, melly mint veszszük dus és koldus arany ezüst ércz milhőji között, melly tür és szenved, mert szétszórt levert faja erőlen, de pénz ereje által hatalmas, melly elpuhult, gyáva, de még is némi tekintetben az igazgatásba is befoly titkos élete ész és ételalpra épített, ügyes, előre számító; láttál é illy népet örülni? Tudom emlékszel e' hon gyászos multjára és

a' közmunkát előlegezni vonakodó, első izben tömlöczöztesék, másodikban botoztassék. — T u d.

öröme; ne hasonlitsd ezt, amaz enyészettel, boddogtalans. és sirhalom fölött; ez imádság és lélekben örül istenének. Miféle népet, nemde kérdés? vagy tán gondolod is? Ez a' zsidóság melly városom lakosinak nagy részét teszi. Aug. 29én ülte türelem adóji örök váltása ünnepét, álgyu, zene mint külső örömjelek hangzának. — Örömjüket nyilatkoztaták a' haza, fejdelem és Nádor ó fenségére czélzó 's templomjok ablakaira tűzött következő átvilágító feliratokkal. Első ablak. „Fens. cs. kir. főhg József Magyarország Nádora legkegy. pártfogónk iránti örök hálánk bizonyításul.“ Második ablak. „Édes haza Magyarország! keblednek esküsznek örök hűséget fiad a' beregi izraeliták. 1846.“ Harmadik ablak. „Vd. Ferdinand Magyarország királya megváltó atyánk ó fels. iránti jobbágyi hódolatunk jeléül.“ — Szép volt látni e' jelenetet, szép velők örülni a' szabadság érzetében, szép a' tiszta nemzeti nyelvet olvasni a' különben csekély számu magyar izraeliták között. E' nép áldozott a' lélek örömevel, hűséget esküdött imádságával e' hazának és fejdelmének 's e' nap fogadása szent mint ezerimóniája. Ime egy kis városi jelenet egy elnyomott népszakas örömet tükröző türelmi adója megszüntén. Székely.

Veszprém. Ószeló 25ikén 1846. E' hó 23kán mutatá először Parisi us ur nem sokat érő ködfátyol képeit melly alkalommal ismét meggyőződhetünk a' féktelenségről, mi annyira bélyegzi a' veszpr. közrendű fiatalok. — Ugyan is: alig kezdé P. mutatványait, a' háttérből fajtalan röhögés és holmi csárdai zaj tolakodott a' jobb izlésű nézők fülcibe. De ez még semmi, ha azt; hogy ifjaink (a' kézzel dolgozók) mint valami bakonyi csárdában szeltire parancsolgatták elég szorgalmas művészeink és — zenészeket, megemlétem. — Már ha ezt elnyújtukis, de azt hogy Suli — péklegény — többször „laendlerért“ hoszont a' nemzeti nótákkal kedveskedő zenészeinket, megrovás nélkül jó lélekkel el nem hallgatjuk. — Négyszer ismétlék már helytelen felkiáltásait hiába, midőn véletlenül ott ternet M. J. hodnár mester tetemes bárdjával, a' féktelenkedők nemzetietlen kinövéseit lebardalándó, — ezt sugá a' sógoroknak: nebántsák! nem parasztinak való a' laendler. — Ők pedig, hogy megmutathassák, miszerint vannak bőriük, mellyek az aczélbárd élével is daczolhatnak: újra meg újra kiálták: „laendiert.“ — Végre zenészeink is elunván hallgatni a' szók széljövendő lö ostromit, huzták a' — „laendiert“ — minek hallgatásakor bizonyosan pamuttal tömte be füleit a' nemzetiség hoszszus istene. — De jól van! Bardoljon csak M. ur! 's ha ön bárdja nem leendő képes a' csontá keményült facsomókat lehordani; majd! szórmentében segít önnek borotválni.

B e r c z y S o m a.

Rövid közlések. A' Nemzeti Ujság közelebbi két számában C s i k y Emmanuel végzava olvasható G o r o v e Istvánhoz a' temesi közmunkák tárgyában. Ezen végzést érdekel kezdők olvasni, mert a' szegény adózókra — kik a' nélkül is nyögnek a' teher alatt — törvény rendelte ellenére még hat va n k i l e n c z e z e r napszámot róni fel, hidjék meg önök, olly dolog, melly körülményink közt sok aggodalomra ad okot. Érdekel kezdők tehát olvasni a' v é g s z ó t, melly czáfolat lenne a' Pesti Hirlapban megjelent, 's a' nép érdekében tett felszólalásra; azonban a' milly érdekel kezdők azt olvasni ép olly bádjtasság, 's álmos sággal tevők azt le; mert Csiky Emmanuel ur az ó prédikátoros modorában nem a' főczél körül forog, t. i. hogy a' 69 ezer napszám törvényes é, vagy törvénytelen? ez nála kö z ö n y ö s d o l g: hanem a' fölötti fájdalomán sopánkodik majd öt hoszszu hasábon át, hogy Gorove István tudós társasági tag, 's Csiky Emmánuel nem az, hogy Gorove István országos végdeyleti igazgató, Csiky Emmanuelt pedig még a' temesi conservatívek is elvonák az igazgatóságot 'stb. 'S végre hogy felvett modorához hű maradjon, tehát felkiált: ha — ugymond — a' végdeylet valami dicsőségest ki vinni akart volna, vagy akarna, ugy önt (Gorove Istvánt) országos igazgatójának nem választja (?) Erre csak azon egyszerű észrevételünk van, hogy — ha a' temesi conservatívek a' 69 ezer napszám tárgyában védelemmel valami dicsőségest, például országos hitelt — akarának kivíni, akkor azt Csiky Emmanuel urra semmikép sem bizandották. Egyébiránt ezen végzásoknak legnagyobb érdeme az, hogy v é g s z ó.

A' pesti német ujság Gyórból két nevezetes dolgot közöl; egyik az: hogy Győr habár 100 esztendő sz. kir. város, azért a' territoriumán belőli régálék, 's egyéb beneficiumokkal még sem élhetett, akadályozván ezt a' győri káptalan, és püspök földesurasági jogai; most azonban a' polgárság önállása, és jólleteért buzgó városi tanács és választott község szorgalmának sikerült olyatlen egyezkedésre lépni az érintett hatóságokkal, miszerint ezentul minden királyi jövedelmezések a' város határi közt ennek közvetlen birtokába jöjjenek. Igy a' Rába, és Rabnicza folyamokon hidakon szedetni szokott vám, valamint a' három országos vásári jövedelmezések 120,000 pft. lefizetése mellett a' városhoz váltattak. Az egyezkedés hiteles tanuk jelenlétében hajta-

tott végre. — A' másik nevezetességet; teszi azon sajátos felajánlás, mellyel Z—s győri polgár; 's tán hausherr is panaszképen előterjeszti: miszerint azon törvény nyomán, melly megengedé: hogy a' zsidóknak is szabad leendő ezen-tul királyi városokban megtelepedniök — Győrbe is el-szármozott már hét ilyen szerencsétlen család; 's különö-sen, hogy azóta a' családok, uszoráskodások, 'stb. tűz, és vész egészen napi rendre jőnek a' jámbor győriek között; sőt — mi több — a' megyei törvényszékeken is csak ezen idő óta bajlódnak legtöbbit a' váltóhistóriákkal. No lássa az ember, mire nem képes hét zsidó Azonban nehéz hinni, hogy az elpanaszolt bajok csupán azóta lennének annyira érezhetők, mióta a' hét zsidó oda férkezett, valamint nehéz hinni azt is, hogy az előtt már ne ismerték volna a' tisztelt győriek ezen kór jeleneteket. Voltak azok uraim mindig, és mindenütt, hol emberek forog-nak 's hol szegény és gazdag, jámbor és fásult lélek surló-lódásba jó.

Ugyanazon lapnak Ujvidékről írják, hogy ott e' nyár folytán nagyon nagyon meleg volt, a' ráczok szinte tátogat-tak a' rendkívülhőség miatt; és hogy Ujvidéken nem hono-sult meg ugyan Beethoven, Mozart, Spohr, Onslow muzi-kális szelleme, de azért mit se retegjen a' német közönség, mert annál nagyobb erő, kedv, és gyomor fordították, és szenteltetik Strauss és Lanner keringőinek; ezek Bécsben sincsenek inkább hon, mint Ujvidéken. Reméli a' levelező, 's utána a' Pester Zeitung is, hogy a' jövő farsan-gon az egész város kitesz magáért az érdemben. Igen jól van; onnét nincs meszsze Apatin. A' nm. helytartótanács ren-deletére a' városi tanács szives örömmel ajánlkozott a' ná-dori ünnepélyben képviselői általi részvételre; az illetőket ki is nevezé.

A' Nemzeti Ujság ugrik; vagy is — mivel haladnia kell, 's hogy velünk ne tartson, az ugrást választá, csupa sympathyából Cerrito iránt. Kikétkedik, olvassa el a' keddi számot. †

Figyelmeztetés a' magyar orvosok és természet-vizsgálók Kassa-eperjesi nagygyűlésében kitűzött pályá-kérdésre. K u b i n y i Ágoston ó nagysága a' magyar or-vosok és természetvizsgálók Kassa-Eperjesen tartott nagy-gyűlése alkalmával az állat-élet- 's növénytani szakgyű-lésben egy pályakérdést hozott ajánlatba, melly a' közgyű-lésben is elfogadattván, ezennel közzé tétetik. A' pályá kér-dés következő:

Kellé, lehető, 's tanácsos éné melly állat-okat gazdaság, egészség 's kényelmünk te-kintetéből kiirtani vagy kevesbiteni? 's ha igen, mellyek azok 's mi módon irta-tatnak ki? különösen a' két magyar hazá t tekintve.

A' feleletek beküldendők lesznek 1848dik évi május első napjáig, a' kir. magyar természettudományi társulat elnökéhez bérmentesen, idegen kézzel írva, lapozva, be-kötve a' szokott mód szerint jelíges levelkékkel ellátva. A' természettudományi társulat a' bejött munkákat megbírá-lván, a' pályakérdésre bejövő pénzeszség két harmada a' legjobbnak ítélt munkának, egy harmada pedig a' másod rangnak fog az 1848dik évben tartandó magyar orvosok és természetvizsgálók kilencedik nagygyűlésén jutalmul a-datni.

Ezen pályakérdésre eddigelé következő adakozások történtek: Kubinyi Ágoston ajánlott 6 aranyat, gróf Andrásy György 10 aranyat, Pulszky Ferenc 1 a-ranyat, gr. Kemény József 5 pftot, Mayer István esz-tergami tanár, Marczényi Mátás hittanár, Rómer Florián pozsonyi akadémiai tanár, Gross Friderik, Török János, Fogarassy Mihály cz. püspök egy aranyat, ösz-szesen tehát eddig 23 darab arany és 5 pforint. Dr. Török József mint a' természettudományi társulat titkoka. Az iparműkiálítási díjbiálatok eredménye.

(Folyt.) Nagy ezüst emlékpénzzel megtszítottak: 1. A' k. k. róniezi vasgyár. 2. A' k. k. besztercebánya-i sodronygyár. 3. Czilchert Károly, lipótfalvi vasgyára. 4. Kachelmann, selmeczbányai gépész. 5. Werther Frigyes, budai gépész. 6. Ganz Ede, vasöntvénygyárnok Budán. 7. Szijj Sámuel, gazd. gépész Pesten. 8. Jungh Keresztély, sebész műszerész Pesten. 9. Králik Sámuel, óras Pesten. 10. Witzentrath Frigyes aranyműves Pesten. 11. Gozmán György, ezüst-műves Pesten. 12. A' budai fémáru és szarugombgyár. 13. Gyurkovits Antal, kocsigyárnok Pesten. 14. Hu-ber, kovács Pesten. 15. Krezlbauer József, bőrfestő Pesten. 16. Deutsch és Kadelburger, finomposztógyárak Pesten. 17. Fries és Zeppezauer, selyem-gyárak Pesten. 18. Petrovits Pál, nyers selyemgyárnok Vukovárott. 19. Georgovits és társa, nyers selyemgyár-nokok Vinkovczen. 20. Gr. Batthyány Lajos ikervári selymeszete. 21. Wiedner Patricz, fehértakács Győrött. 22. H. Szász Coburg-Gotha Ferdinand, edelényi cukorgyára. Méltányoltatván itt az ezen gyárhoz csatolt gépgyár is. 23. A' besztercebányai cukorgyár. 24. Id. Gr. Forgách Antal gácsi cukorgyára. 25.

Kaiser József, vegyfesték-gyárnok Pesten. 26. A' felső-meczenzéi bányatermőgyár. 27. Büchelbauer Mihály, kisteleki sziksgyára. 28. Nendtwich Jenő, a' parádi üvegyár igazgatója. 29. D' André György és fia, feketekőedénygyárak Batizon, Erdélyben. 30. A' nagy-szlabosi papirgyár. 31. A' k. egyetem körmoézi papirgyára. 32. A' diósgyőri merített papirgyár. 33. Beimel J. és Kozma Vazul nyomdája és betűön-tődjé. 34. Walzel Ágoston könyvnyomdája. 35. Wanék J., diszbőr- és nemezműves Pesten. 36. Wiener Jakab, kárpitos Pesten. 37. Ernest Frigyes díszesztalgályos [Budán]. 38. Gr. Pálffy Ferdinand Léopold, stomfai márványbányája. 39. Medetz József, szivargyárnok Pesten. Az előbbi iparműkiállítások nagy ezüsttel díszített kos-zorusai közül ismét e' kitüntetésről bizonyít-lványt nyereszenben. 41. Prückler Ignác, liqueur-gyára Pozsonyban. 42. Id. Cornidesz Dániel, különféle ve-gyészeti kiállítványaiért. 43. Seiler Lajos, pesti zong-orász. 44. Steindl Ferencz, pesti asztalos. 45. Du-ránszky Fülöp, selyemszalaggyárnok Pozsonyban.

Kis ezüst emlékpénzt nyertek:

1. Pöndelizsek Albert, felső-remetei vasgyár-nok. 2. Lakovits József, felső-eóri vashámoros. 3. Schiffkorn Rudolf, gőzgépmintájaért. 4. Müller, fegyverműves Győrött. 5. Heizer Ádám, sebész műsze-rész Pesten. 6. Kubinák József, óras Pesten. 7. Ster-ber József, óras Budán. 8. Kregezy János óras Sop-ronban. 9. Klassohn Antal, vésnök Budán. 10. Schnei-der Ign., vésnök Pesten. 11. Gretschi Károly, ezüst-műves Budán. 12. Deutsch testvérek, bőrfényező gyá-ra Pozsonyban. 13. Porst Ferencz, kocsigyártó Pesten. 14. Klapper János, kezyűs Pesten. 15. A' győri poszt-tógyár. 16. Politzer Léopold selyemgyára Pesten. 17. Wagner és Goeth selyemgyára Pesten. 18. Link Mihály, gyapotkalmegyára Győrött. 19. Homán János, fehértakács Mosonyban. 20. Ivanosits Fer., nyers se-lyemgyárnok Eszéken. 21. Cseh Antal, nyers selyem-gyárnok Novoszellón. 22. Mannok István, nyers selyem-gyárnok Mitroviczon. 23. A' soproni selyemtenyésző társaság. 24. Baumann János, hurmúves, bél- és selyem-hurjaiért és enyvéért. 25. Mitterdorfer János, pesti csontszégyára. 26. Löw József, roznyói viaszgyertya gyára. 27. Fauzer Ede, budai cizin-műves fémbeütő. 28. Beréghszász Lajos, pesti zongorász. 29. Scripszky Albert, fuhangszerész Budán. 30. Ueber-pacher Mihály, pozsonyi asztalos. 31. Spiegelhal-ter, pesti asztalos. 32. Nagy Ferencz, díszasztalos Pesten. 33. Mader Frigyes, ecsetgyárnok Pesten. 34. Heit Frigyes, ecsetgyárnok Kőszeghen. 35. Ekstein János, szivargyárnok Pozsonyban.

Abronz emlékpénz osztályában soroztat-tak:

1. Mitták testvérek, szakolczi posztósok. 2. Markovits és társai, radványi posztósok. 3. Öester-reicher Dávid, flanel és talajposztógyára Majkon. 4. Schütz József, gyapotkalmegyára Pesten. 5. Höhnel Ferencz, butorkalmegyára Pesten. 6. Esche József, shawl-kendőgyára Pesten. 7. Schwertner Kristóf, gyapotkalmegyára. 8. Martinelli Antal, selyemfésztő-gyára Pesten. 9. Kostyál és Sós testvérek, magyar szabó műhelye. 10. Köln Bernát, pozsonyi szabó. 11. Keresztessy H. Pál, szabó Pesten. 12. Spirta György, nyers selyemgyárnok Zimonyban. 13. Karap és Diószéghi gazd. intézete Zeleméren. 14. Blas-cher Antal, selyemfonó Bogschánból. 15. Oppen-heimer Anna, gyapotczérna és szatyangyára Poz-sonyban. 16. Valek János, pilletakész Verbóczon Nyitra megyében. 17. B. Wesselényi Miklós, zsidó szalaggyára. 18. A' masznikói gép-papirgyár. 19. Reichenhaller Karoly, festettpapirgyára Sopron-ban. 20. Vimmer, pozsonyi pecsétviaszgyára. 21. Glanz Gusztáv, papirpecsétgyára Pesten. 22. Drem-mel és Reiter, csukoládégyárak Pesten. 23. Ben-der Ferencz, pótkávégyára Pesten. 24. Kraus Péter, viaszlárvá műves. 25. Klenner, óras Pesten. 26. Székely Károly, óras Győrött. 27. Heinrich és Ha-uptmann, órasok Pesten. 28. Sárkány és Her-man, pakfongyárak Pesten. 29. Kortság, bádogos Pesten. 30. Wandrák és Marikovszky, bronz-művesek Pesten. 31. Brühl Mór, arany és ezüstműves Aradon. 32. Mathieu Dániel, antikműves Pesten. 33. Opitz, vésnök Kassán. 34. Pauker József, kőes Nagyváradon. 35. Stadl, gépész Győrött. 36. Kö-gel Ferencz, pinkafői hámosos. 37. Dlauhy Károly, lakatos Pesten. 38. Lengyel István, lakatos Pesten. 39. Szilády Károly, könyvnyomató Kecskeméten. 40. Vo-gel, könyvkötő Budán. 41. Gőnczy Mihály, disz-aszta-los Szathmárott. 42. Schweigstill, asztalos Pesten. 43. Császár József, asztalos Pesten. 44. Krüger, asztalos Pesten. 45. Nüppnau, szobafestő Pesten. 46. De Rivo Albert, esztalgályos Vácson. 47. Löwey, szücs Pesten. 48. Markos János, szücs Fejérvárott. 49. Bruck Mór, pápai szivargyárnok. 50. Schweger, pipafaragó Pozsonyban. 51. Wagner Ferencz, kardesi-szár Pesten. Mint az előbbi kiállításban, úgy most is a' bronz emlékpénzes osztályba jutottak: 52. Licht Ká-roly, csontszégyára Pesten. 53. Perulovits Simon, nyers selyemgyárnok Fejértplomon. 54. Kopfgut-ter özvegyének kezyűgyára Pozsonyban. 55. Vadász Ferencz, n. csizmadia Pesten. 56. Grund Antal, n. csiz-madia Budán. (Folyt. köv.)

Nemzeti színház. Alulról napig a' nemzeti színházhoz előadás végett beadott eredeti darabok az il-lető választvány által mind megvizsgáltattak. Az elfogadott darabok szerzői már értesítvék; kik illetélen tudósítást nem kaptak, el nem fogadott darabjaikat visszavehetik a' szin-

házi irodában reggeli 9—10 közt. Pest, october 16dikán 1848. Szigligeti titkár.

Iparegyesület.

A' mesterinas-iskolai bizottság folyó october hó-nap 25dik napjára vasárnap, délelőtti 10 órára k ö z g y ü-l é s t hirdetett, mellybe a' helybeli érdemes czéhek elő-ljárói, valamint egyes tagjai is szivesen megjelenni tisztelet-tel kéretnek. Tárgyai lesznek: Jelentés a' mesterinas-iskola állapottjáról; — az iskolai napok iránt, már hosszabb tapasztalás által javasolt változtatás indítványba tétele; — bizottsági tagok választása. Tartatni fog a' közgyűlés az iparegyesületnek szállásán, Ujvilágutcai Ilkkeyféle ház 1s0 emeletében. Oct. 20kán 1846. C s a n á d y, jegyző.

Budapesti napló. (Octob. 22kén.) Fővárosi nap-jaink jelszava: Cerrito és Saint Léon; e' házastáncospár-ról tehát eddiglen azt irhatjuk, hogy már kétszer tüntek föl nemzeti színpadunkon, és hogy ennyiből is következtethet-jük, miszerint, soha egy házaspár sem tánczoltatá meg egy-mást annyira. Kik a' köznap életben egymást megtánczolat-ják, többnyire megkeserülnek, — ezek lábaik nyomán csil-goló aranyat szednek; azokat, kiket a' közéletben saját nyo-moruságuk megtánczoltat, legfőlegb szánakozó részvétellel tek-intjük 's nehány fillért nyomunk markáikba, (ha van) ezeket gyönyörrel szemléljük 's arannyal hajigáljuk meg; amazok hála könnyekkel néznek utánunk, ezek kaczer tekintettel for-dulnak el tőlünk, mégis a' létviszonyok viszássága szerint inkább találkoznak ismét ezekkel, kik játsza kirabolnak, mint amazokkal, kik szentebb érzelmeink hurját illetik meg. Cer-rito a' színpad kelleme, Saint Léon a' táncz fürgencz szelle-me; mindkettőt egyenlő részvétellel fogadják a' közönség.

Másik újdonság, hogy a' Nemzeti Ujságnak új napja tünt fel, mellynek saját hírleménye szerint szellemi sugárjai fognak világítani az újdondási téren; kik megszokták azon helyen csak sötétséget látni, mindenesetre örvendeni fognak az új nap derületén. Tehát boldogok ti mindannyian nemzets-előfizetők, kiknek e' nap tündöklő fénye mennyei világos-ságot áraszt halántékotok belsejébe; mi bámolni fogjuk a' nagyságot, mellyet e' szellemi mozgalmak előidézendnek.

A' pesti járdák szaporodnak, a' járókelők kényelmi tek-intetben nyertek; de még a' járdatörök is peckesebben járhatnak ezentul; ezért esodálkozunk, hogy illy jó ut mellett az éji madarak nem bírnak mindig elhullni. Minap éjjel Mal-viceux nagykereskedő boltját nehány izraelita pénzkereső a' pénzéből feltöré; de a' múltétel zöreje egy éji ör kiváncsisá-gát (nagy idő óta az első eset) felzaklatván, mindnyájan legrövidebb uton jutottak rendőrségi figyelem alá. E' merész férfiak voltak a' minap említtük budai rablásnak is elkö-vetői.

Mult vasárnap a' Terézia külvárosban szokott eszemi-szommal tartott meg a' szokott Terézia bucsunap; a' bir-dető czédulák előre számyaltak, 's minden csárdában leg-népszerűbb bálok adattak; még eddig csak három derekas verekedésről vettünk látleletes tudósítást, mellyek mindenikét a' bachus és venus idézte elő. Auch gut! mondaná a' Honderű.

Mult esütörtökön a' Dunából egy fejellen emberi testet húztak ki, melly még akkor is vértelt; hová lett a' fej, 's an-nak istentelen elrabló? nem tudatik; csak annyit gyaníthatni, hogy a' meggyilkolt egyed zsidó volt, 's így itt is pénzszomj szerepelhetett. Egy teréziavárosi kertben elvetett holt gyer-meket találtak. Valóban szomorú dolog, hogy rendes sze-repünkben erkölcsoktatókká kényszerülünk; midőn alig van rovatunk, mellyben az olvasó illy eseményekkel ne talál-koznék.

A' Kisfaludy társaság 'szépirodalmi szemle' című kri-tikai lapja jövő év elején megkezdí pályáját; sok gyomot kel-lend kiirtania, 's ezt csak közönség által eszközölheti; azon-ban vajmi szükében van széles Magyarországon az olvasó közönség. Ha e' megjelenendő lap tartalmába a' sok hasznos közlé még több mulatságos nem vegyül, hamar megfutja pá-lyaterét.

Budán Steinl tánczosalakai nagy mozgásba hozzák a' né-met közönséget; nem gyózik tapsolni az ügyességet, mit e' életelen alakok mutatnak; ez azért történik — jegyzé meg valaki — mert élő alakokon alig vehetni valami ügyességet észre.

Erdélyből Doboka és belső Szolnok megyéből azon hi-teles tudósítást veszszük, hogy ott ámbár a' jég és vihar nagy részét elpusztította a' természet, az élet még sem drá-ga: a' tiszta buza vékaja két három forint, a' zab árpa tengeri nehány garas. Tehát eddig atyánkfiai takarékosabbak valá-nak előbbi évben, mint mi Magyarországon; vagy talán az ü-zérkedési szellem nem dül ott annyira mint köztünk.

A' Fehér hajó' vendégfogadóban egy valóságos eszki-mo leány mutatnak, ki valóságos viszontagsággal jött hozzánk, 's valóságos megzérül használtatik elnős birtokosa pénzkeresetére. Már megszoktuk, hogy nekünk magyaroknak illy nevezetességeket csak áttulólóg 's jó pénzért mutatnak, — mi aztán bámulunk, fizetünk és hallgatunk; mert Paganini ur elég ügyesen birt egy kis hisztóriát öszszeszerkeszteni; mit szegényebb tehetségük majd vásárokon, verkihang mellett gajdolnak el.

Azon bizonyos individuum pedig, kire a' hatvani és se-bestyén utcái, ugy a' ferenczek teréni lámpák meggyújtása hatásáigilag bizatott, eddigi eljárását megfordíthatná, vagyis ugy cselekednék: hogy mivel most nem örvendünk holdvilá-gos estének, tehát ó gyujtaná meg hat órákor a' lámpákat, mkké ezt tevő holdtőlten. Színházba menelkor egy tisztes úri hölgy öltönykéje rántatott le a' Sebestyén utcában, 's nyomban el is tünt; bizonyos öreg úrnak pedig pipája ránta-tott ki kezéből a' hatvani utcában. 'S mind ez a' meg nem gyujtott lámpák miatt!

Heckenastnál megjelent, 's általa minden hiteles könyvárusnál kapható: „Elméleti és gyakorlati útmutatás az Olasz nyelv alapos megtanulására, nyilvános és ma-gánoktatási segédkönyvül írta Szépvári György.“ Ara: 1

p.ft. Kik a' szép olasz nyelvet magokéva akarják tenni, siendnek e' czélszerű könyvet megszerezni.

Amerika.

Taylor tábornok hadseregében az önkéntesek közt nagy fegyelmű uralkodik. Augusztus 31-én véres verkedés támadt egy irlandiakból, 's két, Georgia státusbeli önkéntesekből álló zászlóalj között; egy Illinois ezredbeli főtiszt rendbe akarta szedni a' zavargókat, azonban megsebesített 's visszanyomott; erősítésre volt szükség, minek következtében a' esendbontók elvégre meg lőnek ugyan zabolázta, de mind a' két rész több halott és sebesültet nyert. Erélyes hadvezetést önkéntesekkel 's e' mellett oly országban, hol a' közlekedési eszközök annyira hiányoznak, ugyszólván nem is gondolhatni — europai nézetek szerint legalább nem lehetséges. Horney ezredes aug. 23-án Sant Antonióból (Texasban) 600 lovassal Mondo- viába (egy mexicói városba) ment. — Az egyesült státusok belügyeiben nagy szélségsend uralkodott. Az Angliából viszatért teljes hatalmu miniszter M. Lane az ujjorki kereskedelmi kar részéről igen nagy kitüntetéssel lón fogadtatva. Hálásan elismérték fáradozásait az Oregonféle villongás kiegyenlítésében, 's az egyesült státusok és Anglia közt könnyen támadhatott meghasonlás elhárításában. A' raawooi mormonok ugy látszik aggasztó helyzetben vannak; az antimormonok nagyszámmal ütöttek tábor a' nevezett város körül, 's nemsokára őszeütöközéstől lehet tartani.

Egy ujjorki levelező a' Timesben következőleg ír: A' kormány immár átlátja, miszerint a' háboru Mexicóval ránk nézve ép oly céltalan mint ártalmas; az egyesült státusok népénél e' fölött legalább semmi kétség nem uralkodik. Az ügyekben minden folyást bizonytalan. Az árverelési eladások szokatlanul terjednek; az új vámla behozatala óta számos készlet kotyavetyére került 's nagy veszteséggel adatott el. A' honi gyárnokok visszavételését remélik a' vámlának a' legközelebb választandó képviselőházban. — A' mexicói háboru igen lassan halad. Az időjárás, a' rosz utak, szállítási eszközök hiánya — ezen körülmények akadályozták Taylor tábornokot tovább nyomulásában. Santa Ana új pályájára lépett, mondhatni: amerikai utlevéllel érkezett Veracruzba; az ostromló hajóhad nem gátolhatta őt kiszálltában. Most az a' kérdés: miféle hatással fog lenni harcztéreni megjelenése. Sokan remélik, miszerint békét fog eszközölni.

Anglia.

Dublinből oct. 1-jéről írják: „ma este a' 47-dik ezred egy részét itt hajóra szállíták Dungarvan felé, mit nehány nap mulva több csapat fog követni. A' dungarvani lázongás világos jele az egész Waterford grófságban uralkodó rosz 's ingerült állapotnak. A' grófsági földnép magaviselete legnagyobb vakságra mutat. A' pórság szabja a' törvényt — a' rendnek egészen vége; törvénytelen okirományt bocsátottak közre az adófizetés megállítására, 's rettegető fenyegetésekkel ijesztgetik azokat, kik e' pór határozatoknak engedelmessé válnak. Legutóbbi pénteken mintegy 2000 személy gyűlt a' Grange kápolna mellett össze, egy fehér lovon ülő férfi vezérlete alatt, ki magát „hatalom“nak nevezé, 's mint állítá Tipperary grófsági születés. Ezen gyülekezésben következő határozatokat hoztak: a' haszonbérlok ne csépeltessenek, vagy valamely gabnát piacra ne küldjenek. Sertéseiknek tejet ne adjanak, hanem még a' legutólsót is eltegyék 's a' munkásoknak ingyen adják. A' törvényszolgák hátralevő tartozások fejében semmit se zálogolhassanak el. A' haszonbérlok a' kisebb albérletekért fizetett pénzt tüstint vissza fizessék, ugyszint a' mag és munka értékét; minden munkaképes 2 shillinget kapjon napszámul. Mindenki munkát adjanak, ha ezt nem, fizetést mindenesetre. Ne legyen szabad adósság miatt valakit beperelni; ellenkező esetben a' vádlónak fülei vágassanak el. Miután a' sokaság e' határozatokat meghozta, erős osztályok képződtek, mik körutat tettek a' bérlokhoz, figyelmeztetők őket e' rendszabályra, 's hirdető, hogy ki ezt követni vonakodik, koporsót készítsen magának. Két bérlo tüstint visszafizette a' pénzt, mások egy hetet kértek ki magoknak ugyanennek tételére. Valamennyien oly erős félelembe ejtettek, miszerint nem egy könnyen felejtendik ama határozatokat. Hasonló pórtömegek vonultak utóbbi szombaton az ardmorei lelkeszségen keresztül, leginkább fegyveresen, a' piacra szánt gabnát feltartóztatólag. A' zsákokat felvágták, ezek tartalmát az utra szórták, 's tulajdonosaiknak nem engedték azt ismét összeszépenni. A' hatóságok tehetetlenek 'stb.“

Az irlandi dolgok szomorú helyzete mellett is elég idovel 's hangulattal bírnak az angol lapok hosszadalmas declamatiókra a' spanyol házassági ügy fölött. A' M. Chronicle tudni akarja 's panaszt emel ellene, miszerint Guizot ur Normanby lord tiltakozására semmi választ nem adott, ez udvariatlanság, 's annál inkább feltűnő, mert Guizot megígérte, miszerint az angol követnek még Montpensier elutazása előtt válaszoland. Montpensier már elutazott, és Nor-

marby semmi feleletet sem kapott. „A' francia kormány — teszi hozzá a' M. Chronicle — a' miénkel úgy bánik, mintha kívánatai 's nem kívánatai semmivel nem érnének többet mint a' papiros, mellyen megíratják.“ Ellenben a' Standard azon rágódik, hogy az angol tiltakozások szóbeli értekezésre vonatkoznak oly nyomtatékosan. „Micsoda? — kérdi a' lap — szóbeli értekezés egy oly fontos státusügyben; és ha nem státusügy az, minek az annyi sok firkálás e' tárgyban utóbbi hónapban? Aberdeen lordról semmi magasb véleményyel nem bírnak, de szót sem hiszünk e' történetből, miután egy britt minisztert, ki illetlen eszközhöz folyamodnék, vádállapotba kellene helyezni. Halljuk, Palmerston lord iratot intéze Guizot urhoz, 's Guizot ur nem válaszolt tüstint. Miért nem irt Palmerston lord mint előbb, egyenesen magához Lajos Fülöphez? 'stb.“ A' Times szinte bosszúsággal szól e' tárgyban, 's cikkének utolsó részében azt iparkodik kimutatni, miszerint ezen ugynevezett házi, családi ügy nemsokára igen érezhetőleg státusügygé fog átalakulni.

A' Times kissé csipős cikket közöl O' Connell fölött, melly is következő szavakkal kezdődik: „O' Connell szobra Dublinba megérkezett, 's vagy már felállított diadalainak ezen színpadán, vagy nem sokára fel fog állítani. Még nem tudjuk, vajjon feliratra lesz e' szükség azon tulajdonok egyikének jelölésére, mikkel magát országa történetében megörökíté. Ha csak kevés szó fogna erre kívántatni, akkor a' jánlanok a' cambridgei sz. háromsági főtanodában létező ama híres szobor talapatán olvasható szavakat: „qui humanum genus ingenio superavit.“ Jóllehet O' Connell repealról álmat nem létesítette is oly tökéletesen mint Newton Izsák az égrendszeri törvényeket felfödozte, még is a' nagy szabadító egy tekintetben facile princeps a' maga nemében. Tudniillik az elmethetségben — 's hozzáteszük — alakoszerű könnyűségben: minden alkalmat a' maga céljaira felhasználni — melly tekintetben nem egy könnyen akad „hozá hasonló.“ A' Times továbbá az O' Connell indítványozta nemzeti bizottságban, mellyben a' kerületenkint választandó földesurak, hatósági személyek 'stb. az inség elhárítására szolgáló rendszabályok hozatala fölött tanácskoznának, egy rejtett irlandi parlamentet, nemzeti gyűlést lát, hol már is minden felső 's alsóházi elemek megválnának — csak azt nem tudni, mikép tehetné ezen nemzeti gyűlés a' rosz burgonyatermést jóvá 's mikép találhat foglalkodást millió éhező irlandinak.

A' burgonyakór Amerikában szintugy terjed mint Európában 's ott ama természetes vágyat gerjeszté, miszerint vadon termő burgonyát találjanak fel 's ezzel ujtsák a' magot, de eddigelő hasztalan kerestek olyat. Ellenben egy Gesner nevű német földtanár, Eduárd herczeg szigeten (az ujjföldlandi öbölben) két új faj ehető börgonyavényt talált fel, mik tán pótolhatnák a' burgonyát. Gesner ama szigeti földmivelő társaság titkárának megírta, mikép földművári nyomozásban minden tehetségét ráfordította amaz ehető gyöknyövény feltalálására, mivel előbb az indiánok éltek. Két értelmes micmac indián segedelmével talált is két faj lisztartalmu bütyköt, „mellyek külsejük után itélve annyit ígérnek mint a' vad burgonya, mit Sir W. Raleigh Virginiából Irlandba hozott, 's mellyből a' mi burgonyánk ered.“ Gesner ígéri, mihelyt jelen ügyeit bevégzi, tüstint folytatását nyomozásának, e' közben példányokat küld e' bütykökből az éjszakamerikai 's angol földmivelő társaságokhoz, 's egynéhány Eduárd herczeg szigeti lakosnak már is alkalmat szolgáltatott e' gyöknyövényvel kísérlet tehetésére. „Az elsők, mellyeket találtam — így hangzik G. levele — H-g szigeten nőttek Richmond öbölben; az indiánoknál e' faj musquasete nevet visel. Aug. 3-án találtuk ezeket. Csolánaik fonyadtak valának 's nem volt világos fogalmam rólok zöld állapotban; a' bütykök tökéletesen érettek valának, kemény fafaju erdőben nőttek, ujjny mélyen a' föld alatt, mellyet réteg fede rothadt levelekből; a' hely, hol nőttek, egészen árnyékban feküdt, de a' föld jó 's melegnek kitéve volt. Más részem is találtattak az Eduárd herczeg szigetnek, de csekély mennyiségben. Általában nem nagyobbak a' cseresznyénél, de egyesek sokkal nagyobbak; mint a' közönséges burgonya néznek ki, és sajátos bevágásokkal bírnak, mik szemeknek nevezetnek. A' bütyökhöz rozsbarna, belsejük tiszta fehér, 's burgonyánk ize és szagával bír; az indiánok állítása szerint száríthatni és sokáig megtarthatni azokat. Igen lisztusak, és sok keményítő anyagot foglalnak magokban, melly a' buzához hasonló; megszáradván kissé őszeütöpörödnek, de vízben ismét feldagadnak; kedves élelemszerű szolgálnak az indiánoknak. A' növény igen táplálékony és egészséges, 's jól mivellettén, hihetőleg nagyon szaporán teremne. A' másik faj gyakoribb az elsőnél, az indiánok sangaabaanak nevezik. Kedvencz fekvése ugy látszik alsó része azon homokhantoknak a' tengerparton, hola a' növényt rothadt tengerfüvek 's esigák trágyázzák; fü 's burján közepett találtatnak 's gyakran nagy tért foglalnak el. Levelök hasonlít a' burgonyához, csotán-

jok a' vinyegéhez, bütykeik két ujjnyra fekszenek a' föld alatt, tojásalakuk 's mintegy sinorra fűzött üveggyöngyök egymással erős kötelék által függenek össze. Színök sötétbarna, 's általjában szinte hasonlítanak a' burgonyához, szárazak, lisztusak és táplálékonyak. Az indiánoktól tápszerű használatnak; kik közül számosakat mentének már meg az éhhaláltól. A' növény igen szapora terméssü 's a' télen át földben maradó csomók tavaszra újra kihajtanak. Ezen fajt aug. 12-én találtam, a' virágok már elhervadtak, a' mag elhullottnak látszott, de a' bütykök még nem valának érettek. Néhányat azonban, miket enni kezdtem, szárazaknak, lisztusak 's kellemes ízűeknek találtam. Eddig a' levélirő. Vajjon ezen növény a' rég keresett vad burgonya e' vagy nem, az még bizonytalan; kívánatos mindenesetre, hogy az érintett földmivelési társulatok kiderítsék a' dolgot.

Az angol sajtót két tárgy foglalkodtatja jelenleg leginkább: künn a' spanyol házassági ügy, benn az irlandi ehinség, őszeütököttesben az Angliában folyton növekvő kenyérrárral. Első ügyben a' lapok többsége, a' nélkül hogy újabb okokat hozna fel nézete mellett, ingerült hangulatánál marad 's nyilatkozik a' francia kormány ellen; az irlandi nyomort illetőleg pedig a' tudósítások, majd minden részéről e' szigetnek szokatlan szomorítólag hangzanak elánynyira, miszerint noha semmi újabb esendzavargás elő nem fordult, mind a' főhelytartó gróf Besborough, mind John O' Connell — képviselője atyjának a' dublini repealgylésen annak falun tartózkodása alatt — tanácsosnak tartották a' néphez intézett köziratokban ezt nyugalom 's békére inteni, mi mellett a' kormány 's egyeseknek szándékában, 's egyrészt már folyamatban is levő tényleges segédrendszabályra utalnak. A' „Times Commissioner“ egyik hosszú levele, mellyben a' skót felföld sok részén uralkodó nyomor igen részletesen leiratik 's egész a' kulforrásig vezetetik vissza, következő érdekes statisztikáját adja az összes nagybritanniai 's irlandi művelt 's parlag földek arányának:

	művelt szántóföld	parlag	de mivelhető f. szivatgföld
	hold	hold	hold
Anglia	25,632,000	3,454,000	3,256,400
Wales	3,117,000	530,000	1,105,000
Skócia	5,255,000	5,950,000	8,523,930
Irland	12,525,280	4,500,000	2,416,664
Szigetek	383,690	106,000	569,469

összesen 46,922,970 14,600,000 15,871,463

A' főok pedig, hogy miért egyenesen Skóciában oly nagy az aránytalanság, a' nagy földbirtokosok önzésében fekszik, kik későbbek roppant téreket sértéslegelőkül használni, mint kisebb bérletekre művelés véget felosztani. Ez által ugyan százezereket kivándorlás vagy éhhalálra kényserítnek; de mit árt ez a' nagy uraknak.

Jövedelmök a' juhtenyésztésből bizonyos és kényelmes, a' többien pedig nem tartoznak hozzájuk. A' Times Commissioner élesen nyilatkozik ezen szivtelenség 's az abból eredő inség fölött, melly babonát és tudatlanságot von maga után.

Az irlandi tudósítások naponkint nyugtalanítóbbak. Több helyütt, így például Dunmoreban Galway grófságban, aztán Meelickben, Limerick grófságban, a' gabna 's liszt szállítványt ismét fentartóztatá az éhes nép, 's előbbi esetben végkép elvette azt, utóbbiban, minthogy a' tulajdonos érellyesen ellenszegült, visszaadta. Földbirtokosok, gyümölcsárusok, molnárok és pékek a' hatóságokhoz ótalomért folyamodtak. A' kormány mindent tesz, a' mi tőle kitelik, de a' szükség igen elharapózott: egy pár millió embert kell őszön 's télen át táplálni. O' Connell is mozog — ugymond a' levelező — 's a' darrynane-i lakból dublini repealgyléthez intézett leveleiben a' népszükség parancsoló valóságát ideiglen elibe teszi az unio válás elméleti kérdésének. Az irlandi földesurakat egy gyűlésre hitta össze, melly is oct. 3-án a' dublini kir. börszén a' polgármester elnöklése alatt megtartott. Célja volt: a' kormányt megkérni, miszerint olytán vasuttársaságoknak, mik a' megkivántató biztosítékot kimutathatják, kölcsönt adjon, hogy képesek legyenek a' munkabíró népséget azon kerületekben, hol az inség leginkább dühög, minélhamarabb foglalkodással ellátni. Mil-town gróf volt a' főszónok; nyomtatékosan nyilatkozott a' mellett, miszerint az irlandi szegények hasonló segélyre jogosítottassanak fel jól kidolgozott szegénytörvény által mint az angolok, 's ebben fekszik az egyedüli hathatós segélyeszköz. A' dublini repealgylét gyűlései ez alatt szokás szerint folynak 's legutóbbiban a' heti jövedelem 126 ft sterlinget tón. A' M. Herald így vélekedik: ezen adakozásokat most sokkal jobbra lehetne fordítani, mint sem hogy azok a' repeal-pénztárba vándoroljanak; valamint is a' dolgozó osztálybeli emberek, kik közül mindig több százan látogatják egyesüléseket, dolgozzanak inkább vagy munka után nézzenek, semhogy idejüket hasztalan beszédek hallgatásával vesztessék. A' repealmozgalom lanyha menésének bebizonyítá-

sára a Globe viszszelejté hozza fel az eddigelő szerfölt munkás egyleti tagnak — Smythnek Liverpoolban, ki szinte a fiatal Irlandhoz csatlakozott. (Noha sántikál itt a Globe okoskodása, mert hisz a fiatal irlandi párt a repealtársulatnak potencirozott eszméjü 's igyekezetü szülötte; a ki ehhez csatlakozik, még kevésbbé barátja az angol kormány-nak 's így természetesen a Globenak is, ninestehát ez utóbbinak oka Smyth ur elpártolásán örvendezni; más az, ha antirepealstákhöz szegődött volna.) A britt kormány újabb fegygyarmatot fog alapítani, mert Uj-délwales és Wandiemensland már tul telvék fegyenczekkel. Továbbá elhatározá a kormány, miszerint nem épített többé vasból hadi gőz-söket, mert egy illy gőzössel tett kísérlet a fa előnyét bizonyítja be vas fölött a pattantyussággal szemközt. A golyók vasba sokkal nagyobb lyukat ütnek mint fába 's gyakran egész lemezeket szakítanak el. — A hivatalos Gazette egy könyvrajz, zenemű kiadó jogi ótalom fölötti szerződést közöl, mellyet Anglia és Szászország egymás közt kötött, 's melly a hasonló szellemű porosz szerződéssel azonos. Amannak fontosságát főleg Lipese képezi, mellynek műhelyeiből eddigelő nem egy olesó utánnomat származott. Szász szerzők utánnomatása még egy londoni könyvárusnak sem jutott eszébe.

Franciaország.

Sept. 30ka 's oct. 1je közti éjjelen Páris St. Antoine nevü külvárosában egy kis lázongás fordult elő. Népcsoportok gyültek össze a kenyérár fölemeltése miatt, ostrom alá fogták a pékládákat, fölszaggatták a kövezetet 's b. Lovas hatóságörök 's egy zászlóalj gyalogság jöttek közbe, a lázongás azonban éjfélig tartott. A miniszteri sajtó ezen zavargásnak kevés fontosságot tulajdonít. A Mes-sager néhány fiatal emberről beszél, kik egy pékládára követ hajigáltak, azon hír terjedvén el, miszerint a pék azért nem akar süteményt árulni, hogy másnap reggel a kenyérár fölemeltéséből hasznot húzzon. A sor 's hatósági katonaság érkezével lecsilapultak a rendetlenkedők 's az illető rendőrbiztos egy szomszéd péktől kenyeret hozott a megtámadott boltba 's árultatta azt. Néhány légszesz-csöt 's lámpát zúztak a lázongók össze, kik közül többen elfogattak. Ezen esemény szerdán este történt. Csütörtökön az éj beálltával folytatni szándékoztak kihágásaikat a zavargók, néhány boltablakot 's lámpaüveget tördönsni kezdtek, de az ideje korán ott termett katonaság ismét visszaillesítá a csendet. A lovasság kardot sem húzott, 's senki sem lón megsebesítve. A lárma most a St. Antoine külvárossal egyenvonalu Charenton utcába vonult; itt is ösz-

szeztunk néhány ablakot 's lámpát, 's kísérletet tőnek a köcsik fentartóztatás 's torlaszok készítésére; 10 óraker az elősietett katonacsapatok e ponton is tökéletesen visszaillesították a rendet, 's az omnibusok, szekerek és gyalogok ismét szabad menetelt nyertek. Az egész — ugymond a miniszteri lap, nem volt egyéb mint egy közönséges éjjeli kihágás.

Az angol hajóhadnak Cadiz felé történt visszanyomulása nagy figyelmet gerjesztett annál inkább, mert az angol lapokban olvasható, hogy az Bulwer utasítására történt. Parker admirál Spartelfok környékén Tanger felé vitorlázva czirkált, midőn a parancsot kapta, hogy a spanyol parti órállomást ne hagyja el.

Saint Omer város emléket állított a meghalt orleansi herczegnek. Ez emlék oct. 4kén vala fölszenteltetendő 's az ünnepegy emelésére a szomszéd városok nemzetörsegei is meghívtak, kik készek valának osztályok küldésére, midőn hirtelen egy miniszteri parancs érkezett, melly őket a fegyver alá állástól eltiltá. Ezen rendelet fölharagítá a polgárkatonákat 's nagy ingerültséget okozott köztök; a monnecovei főbiró 's hatóság lelépett állomásról, minek következtében a fölszentelés elhalasztatott.

Schweiz.

Gen f b 01, oct. 7kéről következők írnak: a tegnap este kormány által kibocsátott elfogatási parancsot csak a gyökeresdi párt lázasztó felszólításnak nyomtatóját illetőleg lehet végrehajtani, mert ez a kormány hatalmában levő felsővárosban lakott. A többi kijelölt személy a mozgalom középpontjában van, 's ennek következtében el nem fogathattak. A kormány által hozott rendszabályok első következtvénye azlón, hogy a lázongók az összes hidakon, mik a st. Gervais külvárost a sajtóvárossal összeköti, torlaszokat emeltek, mik mögött őrszemek töltött fegyverrel állanak. A kövezett járdákról a kövezet fel van szaggatva; a boltok mind zárva, az utcákon legnagyobb mozgalom 's nyugtalanság uralkodik. A gyökeresdi párt részéről küldöttség ment a kormányhoz, bocsánatkéréssel azon személyek számára, kiket a kormány elfogatással fenyeget, 's ezen föltét alatt ígérték a torlaszok elrontását. A kormány bele nem egyezett. —

Gen f, oct. 7. esti 8 óraker. A hidakon felállított kettős torlaszokat a gyökeresdi párt fegyveres emberekkel látta el, a belváros minden térein gyülekeztek a kormány által egybehívott polgárkatonák. Miután a közbocsánatot kért gyökeresdi küldöttség követelése visszautasítatott, délutáni harmadfél óraker a kormány, utolsó jó-

szerű kísérletül, tisztos és közszeretben részesülő polgárokból álló küldöttséget bocsátott a st. Gervais külvárosba, kik fegyver lerakásra szólítsák fel a lázadókat fentartván, hogy a történt kihágások indítóji törvény szerint bünhődjenek. A küldöttek eredvény nélkül tértek vissza. Erre csakhamar rendőrtisztok léptek az eltorlasztott hidakhoz 's törvény nevében a torlaszok mögött álló fegyveresek visszavonulását, 's az átkelés szabaddá tételését kívánták. Miután ez sem sikerült, egy század lovasság a belairtéről, mellyen a két kisebb rhonehid végződik, a nézők és járókelőket kiszorítván, mindkét hiddal szemközt két álgnyt állítottak fel. A nagy rhonehidnak, melly a sajtóváros és külváros közti főközlekedést képezi, szinte két álgnyt szegeztek. Mialatt ezek történtek, épen azon pillanatban, midőn fegyverhez fogni akartak a kormánypártiak, mintegy varázs által, a polgárhad szemé láttára, a belairtérén végződő rhoneutczában 's ugyszinte a nagyhid előtt, innen a vizen, hatalmas torlasz emelkedett gerendák, talpigák 's egymásra hányt gyorskocsikból. Délutáni 3 óraker kezdődött az álgnytatás, melly kísérve élénk puskatüzeltéssel, egész esti 6 óráig szakadatlanul tartott. Miután a tüzelés leginkább a hidakon felállított gátak elmellőzésére volt irányoztatva, 's a lódözök lehetőleg védettebb állapotban voltak, hihetőleg kevesebb áldozat esett el mindkét részről, semhogy hasonló körülmények közt várn lehetne. Anyi bizonyos, hogy a kormánypárt számos halottat számlál, és még számosabban vitettek a kórházakba. Ellenzéseiről bizonyosul mitsem állíthatni, miután a velőki közlekedés egészen el van vágva.

Gen f, oct. 8. reggeli 9 óraker. Az éj, rövid puskatüzeltést kivéve, nyugottan mult el. A zárporkint hulló esőnek, melly a mint tudva van, minden lázadásnál zuhanfűrdő gyanánt csillapítóg hat, bizonyos nagy része van a dolgok ezen alakulásához. A gyökeresdiek ellenben a kóoszlopokon álló nagy fahidat meggyújtották, melly még jelen pillanatig folyvást ég. Utóirás 11 óraker. A kormány headta lemondását.

Gen f, oct. 9. Tegnap reggeli 11 óraker a státustanács dobszó mellett hirdettél, miszerint leköszönt, az egész polgárkatonaságot elbocsátja, hatalmát a várostanács kezébe teszi le 's a nagy tanács holnap gyüvend egybe (természetesen hogy szinte leköszönjön, hatalmát egy új ideiglenes kormány-nak átadandó). A várostanács erre tüstint teljes büntefelést hirdettetett minden pártra nézve, 's az ujan felállított polgárorség főnökeül Bordier őrnagyot, ki a st. gervaisi sergeket vezérlé, nevezte ki.

84ik szám.

É R T E S Í T Ó.

1846.

† Hasznos tan- és olvasókönyvül ajánlatik:

„Világtörténeti elbeszélések“

Schultz testvérpártól.

A képes czimlapon kívül két más hontörténeti képpel ellátott munka (mellynek tartalmáról a lapok általánvéve kedvezőleg nyilatkoztak) sűrűn nyomott 26 ivre terjed firom velin papiron, 's ára még folyvást csak 1 ft. 30 kr. pp. Bizományos Emich G. 3—3

Az első cs. k. szabadalmas Dunagőzhajótársaság kilenczedik részvény kibocsátása két millió ftról.

Alulirt igazgatóság a f. é. martius 20kán 's september 22kén tartott közgyülések határozatának következtében, a két milliónyi részvény-tökének elfogadott szaporítására nézve a következőket adja köztudomásul.

Miután már az 1846. september 15ki hirdetés nyomán minden egy egész részvény birtokosára eső fél részvény

első befizetési ideje 50 ftval 1847. januar 15keig elhalasztatott,

a másik befizetés 100 ftval 1847. majus 15kére, 's a harmadik

befizetés 100 ftval 1847. september 15kére határozatlik: kéretnek a részvények birtokosai az első befizetési határnapot annál is inkább pontosan megtartani, mivel ezen 1847. januar 17kére eső határidőnek elmulasztása után annak későbbi utánfizetése semmi esetre nem történhetik meg, 's az elmulasztott pontos befizetés olyatén nyilatkoznak fog tekintetni, hogy a nekik adott jogot, miszerint az előbbi kibocsátások minden egész részvényeért a jelen kibocsátásból fél részvényt elfogadhatnának, hasznukra fordítani nem kívánják.

A második vagy egyéb utóbbi részlegbefizetés elmulasztásánál 5% halasztási kamatok lefizetése mellett hat heti határidő engedtetik a részvénybirtokosnak, mellynek elmultával azonban, ha addig a fizetés meg nem történt volna, az előbb tett egész befizetés, 's a részvényvétel joga oly módon esik a társaság javára, hogy ez mind a két említett esetben fel van jogositva, a hátrahagyott új részvények, 's részvényrészelek felett másképp intézkedni.

Azon részvénybirtokosok pedig, kik a nekik engedett könnyítéssel, mellynélfogva a második 's harmadik részleg azok illető határideje után befizethetik, élnek, kötelesek a részlegbefizetéssel egyszersmind annak késedelmezési kamatait is fizetni.

Az első részlet lefizetésekor, mellyért ideiglenes nyugtatvány adatik, az eredeti részvény előmutatandó, melly annak jeléül, hogy ez új kibocsátásban részt vehetési joggal élt, különös bélyeggel jegyeztetik meg.

A második 's utolsó részleg befizetésekor elégséges, az első befizetésről kapott ideiglenes nyugtatványt előmutatni.

Mindezen rendeletek a kevés még fenlevő előbbi kibocsátású fél részvények birtokosait is illetik, azon megjegyzéssel: azonban, hogy részletenként

25 ftval jan. 15kén 1847.

50 „ maj. 15én 1847.

50 „ sept. 15kén 1847.

teendő fizetéseikért semmi részvények, hanem csak ideiglen (interim) jegyek fognak adatni, és pedig csak két olytén egészen befizetett interimjegy előmutatása iránt egyike az újabb fél részvényeknek kiadható.

Miután a f. évi sept. 22kei közgyülés száztól ötös kamatozást mind az előbbi részlegbefizetésért, mind a maga idején történt egyes részlegbefizetésért, vagy a híján-nélkül befizetendő részvényöszeletekért is, azon időpontig, midőn ezek az osztalékélve-zetbe lépnek, megengedett: e tekintetben megállapítatik, miszerint egyes részleg-ek előbbi befizetésénél lefolyási időhatárukig járó kamatok a lefizetőnek a fizetésekor szábi mittassanak le, a sept. 15kére eső utolsó befizetésekor ellenben, ezen részleg előbbi befizetéseért járandó kamatok mellett, az első 's második részleg illetőleges befizetési határidejei vagyis jan. és maj. 15kétől sept. 15keig járandó kamatok is adassanak ki.

Mindezen részleg teljes befizetése után, interimjegy visszaadása mellett, az eredeti részvények az 1855ki sept. 1jeig tartandó szelvényivekkel fognak felváltatni, midőn azonban, minthogy ezen részvények csak 1848ki majustól kezdve vesznek a vállalat jövedelmeiben 's így az 1849ki tavaszon előfordulandó felülosztalékban részt, az első, 1848ki martius 1jére esendő szelvény egyedül az 1847ki sept. 15kétől 1848ki mart. 1jeig járandó száztól ötös kamataira a 250 ftos részvényeknek, következőleg csak 5 ft. 's 43¹/₄ krnyi mennyiségre pp. vagy egész részvényre 11 ft. 27¹/₂ kr. fog esni.

A részvényes urak végre arra tételnek figyelmetesekké, miszerint az új szabályok 5. §sza szerint két fél részvénynek egészszé átiratása megengedtetik, tehát választásuk-tól fog függni, két vagy több fél részvényért megfelelő számú egész részvényeket kapni, minélfogva megkéretnek: hahogy ezen átváltoztatást ohajtsák, e fölött az utolsó részleg befizetésekor nyilatkozzanak.

Egy vagy több részleget, vagy egész részvényöszeleteket mátol fogva a társulat középponti hivatalában Bécsben (Bauernmarkt 582. sz. a. Bellegarde hof) befizethetni naponkint (kivéve a vasár- 's ünnepnapokat) reggeli 9 óratól délutáni 2ig.

Bécs, oct. 1. 1846.

As első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság igazgatósága. 2—3

Dunavizállás: Budán, oct. 16án: 5' 9" 6" az 0 felett.